

ΠΩΣ Ο ΤΑΚΗΣ ΕΓΙΝΕ ΦΑΣΙΣΤΑΚΗΣ

«Ένας αμερικανός υπολοχαγός μιλούσε εκείνη την ημέρα σε μερικές δεκάδες γυναίκες, νέους και των δύο φύλων και γέροντες γερμανούς στην πόλη της Βαϊμάρης- που βρίσκεται σε απόσταση μόλις λίγων χιλιομέτρων από το στρατόπεδο του Μπούχενμπαλ-. Οι γυναίκες φορούσαν ανοιξιάτικα ρούχα με έντονα χρώματα. Ο αξιωματικός μιλούσε με ουδέτερη φωνή, αδυσώπητη. Εξηγούσε τη λειτουργία του κρεματορίου, έδινε τους αριθμούς θνησιμότητας στο Μπούχενμπαλ. Θύμιζε στους πολίτες της Βαϊμάρης πως είχαν ζήσει, αδιάφοροι ή συνένοχοι, πάνω από επτά χρόνια, κάτω από τους καπνούς του κρεματορίου.

-Η όμορφη πόλη σας- τους έλεγε-, η τόσο καθαρή, τόσο περιποιημένη, αυτή η πόλη που ξεχειλίζει από μνήμες πολιτισμού, η καρδιά της κλασικής και πεφωτισμένης Γερμανίας, έζησε μέσα στους καπνούς από τα κρεματορία των ναζί, με πλήρη επίγνωση των γεγονότων!

Οι γυναίκες- πολλές- δεν μπορούσαν να συγκρατήσουν τα δάκρυα, έκλαιγαν κι εκλιπαρούσαν συγγνώμη με θεατρικές κινήσεις. Μερικές έφταναν στο σημείο να μοιάζουν άρρωστες. Οι νέοι κλείνονταν σε μian απελπισμένη σιωπή. Οι γέροι κοίταζαν αλλού, αρνούμενοι επίμονα ν' ακούσουν οτιδήποτε.»

(ΧΟΡΧΕ ΣΕΜΠΡΟΥΝ, Η συγγραφή ή η ζωή)

Δεν υπάρχει συνεπώς ανώτερος και κατώτερος άνθρωπος, αυτό είναι αντίθετο στην ουσία και τα καθολικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου. Πρώτα προκύπτει (υπάρχει) ο «Άνθρωπος», το «Ένα» (1) ως καθολική κατηγορία, και μετά φανερώνονται τα ατομικά, τα ιδιαίτερα, τα διαφορετικά, τα ποικίλα στοιχεία της (εγώ, εσύ, ο Έλληνας, ο Αφρικανός, ο Πακιστανός κλπ.).

Επίσης ο ναζισμός και γενικότερα ο ολοκληρωτισμός σκέφτεται για την πραγματικότητα και την ιστορία με όρους συνωμοσιολογίας. Μόνο έτσι «κατανοεί» και ερμηνεύει τα πράγματα και τα γεγονότα. Οι θεωρίες συνωμοσίας στηρίζονται στην εύκολη ερμηνεία ότι πάντα για μια κατάσταση ή γεγονός φτάνει κάποια ξένα κέντρα που σχεδιάζουν και κατευθύνουν τα πάντα. Είναι όμως δυνατόν να προχωρά έτσι η ιστορία; Κάθε στιγμή, κάθε εποχή είναι αποτέλεσμα ποικίλων και αντίθετων καμιά φορά δυνάμεων και εξελίξεων. Μπορεί να ελεγχθεί από ένα (αόρατο μάλιστα) κέντρο, ομάδα κλπ.;

Σκέψου, ερεύνησε, αμφισβήτησε, δες κριτικά τα πράγματα, μην πιστεύεις εύκολα, να θέτεις συνεχώς ερωτήματα στον εαυτό σου και στους άλλους, ζήσε έντονα, πραγματικά, σκέψου ελεύθερα, χωρίς προκαταλήψεις και στερεότυπα.

Είναι στο χέρι σου να αλλάξεις τα πράγματα, ονειρέψου, οραματίσου, πρότεινε, δράσε, αντιστάσου, ελευθερώσου και βοήθησε να ελευθερωθούν κι οι άλλοι. Πάλεψε για μια κοινωνία ελευθερίας, ισότητας, δικαιοσύνης για όλους. Για μια γνήσια παιδεία και γνώση που απελευθερώνει και πραγματώνει την ουσία του ανθρώπου. Αλληλεγγύη, αέρας, ουρανό, ψυχή, φαντασία – όχι σύνορα στις καρδιές και στο μυαλό μας.

Όλα πια είναι θέμα συνείδησης ή όχι, ελευθερίας ή όχι, αλληλεγγύης ή όχι, Λόγου ή όχι, Υπαρξης ή όχι, Ζωής ή όχι...

Εσύ, τι επιλέγεις;

Εκπαιδευτικοί, μαθητές και πολίτες ενάντια στον ολοκληρωτισμό-φασισμό και την εξουσία, για τη γνήσια παιδεία της ελευθερίας

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ: ΕΓΙΝΕ ΜΟΔΑ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ, ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ;

Ζούμε σε ένα θέατρο παραλόγου, σε ένα ζοφερό σκηνικό όπου οι νέοι, οι έφηβοι τα παιδιά βιώνουν ένα αβέβαιο και δυσόιωνο μέλλον, μια ζωή χωρίς νόημα και όραμα. Η ανεργία, η λιτότητα, η ο φορολογική και μισθολογική αφαιμάξη των οικογενειών τους – των γονιών τους – που του φέρνει σε απόγνωση, δημιουργεί αυτό το κλίμα αβεβαιότητας και απαισιοδοξίας.

Από την άλλη, οι νέοι βιώνουν την υποκρισία και την καταπίεση ενός γερασμένου κόσμου, της κοινωνίας των μεγάλων, την καταπίεση της οικογένειας, με τα ανούσια «πρέπει», τον καθωσπρεπισμό, τον συντηρητισμό, την υπατίμηση και την έλλειψη εμπιστοσύνης στην προσωπικότητα, στην αξία και τις ικανότητές των παιδιών τους αλλά και την αδιαφορία, συχνά, απέναντι στα προβλήματα και τις ανάγκες τους. Καθημερινά τα παιδιά και οι νέοι βιώνουν την ταπείνωση, τις στενόμυαλες απαγορεύσεις, την καταστολή της φαντασίας, του αυθορμητισμού και των συναισθημάτων τους, την ματαίωση των ονείρων τους για τη ζωή.

Στο σχολείο, στείρα και μηχανιστική απομνημόνευση-παπαγαλία, εξετάσεις και άγχος για στείρες-άχρηστες γνώσεις ή επιφανειακή (λόγω άγχους «να βγει η ύλη») και χωρίς κατανόηση ενασχόληση με αυτές, καθηγητές που δεν νοιάζονται για τις ανάγκες των παιδιών, δεν σέβονται συχνά την προσωπικότητά τους.

Αντιμετωπίζοντας αυτά τα προβλήματα πρόκληση για την πορεία της κοινωνίας και του ανθρώπου, πολλοί νέοι επιλέγουν μια «πανάρχαια» και εύκολη λύση: προβάλλουν όλους τους φόβους και τα κακά του κόσμου στους άλλους, σε αυτούς που έχουν διαφορετικό χρώμα και προέρχονται από άλλες κουλτούρες και γωνιές του πλανήτη: τους μετανάστες. Πρόκειται για αρχέγονα ένστικτα (: Γνωρίζουμε ότι εξελικτικά ο ανθρώπινος εγκέφαλος μοιάζει στο μεγαλύτερο μέρος του με του ζώου και μάλιστα του ερπετού. Το ανώτερο τμήμα του, η φαιά ουσία, είναι τελευταίο εξελικτικό απόκτημα και είναι η έδρα των ανώτερων νοητικών λειτουργιών και συναισθημάτων). Μπορεί όμως να προσδεύσει μια κοινωνία στηριγμένη στο φόβο και το μίσος; Πόσο μέλλον έχει άραγε;

Έχεις σκεφτεί πώς ζουν οι ταλαιπωρημένοι άνθρωποι που έρχονται από άλλα σημεία του πλανήτη μας, για να ζήσουν στη χώρα μας; Το ξέρεις ότι σε πολλές φτωχές χώρες της Ασίας και της Αφρικής οι περισσότερες οικογένειες επιβιώνουν (και όχι ζουν) με 200 δολάρια το χρόνο ή 1 ευρώ την ημέρα; Όσοι βέβαια έχουν την τύχη να βρουν μια δουλειά. Θα ήθελες εσύ να ζεις σε τέτοιες άθλιες-απάνθρωπες συνθήκες; Τι θα έκανες στη θέση τους για να επιβιώσεις εσύ και η οικογένειά σου; Δεν θα ερχόσουν σε μια πιο ήρεμη και αναπτυσσόμενη χώρα για να βρεις δουλειά και να στέλνεις όσα χρήματα μπορείς στους δικούς σου, πίσω στη χώρα που τους άφησες;

Λένε πολλοί, κι εσύ το πιστεύεις (:), ότι οι μετανάστες ευθύνονται για την εγκληματικότητα. Έχεις ερευνήσει τα επίσημα στατιστικά στοιχεία από διάφορες υπηρεσίες, ακόμη και από την ίδια την αστυνομία; Η εγκληματικότητα είναι μικρότερη από άλλες πόλεις της Ευρώπης αλλά και των μεταναστών δεν είναι πάντα στο μεγαλύτερο ποσοστό. Ενώ και οι Έλληνες παρουσιάζουν ανάλογο ποσοστό εγκληματικότητας. Επομένως, είναι προκατάληψη η άποψη ότι γενικά οι «αλλοδαποί» είναι εγκληματίες. Το έγκλημα γεννιέται από τις συνθήκες ζωής, τη φτώχεια, την αδικία, την ανισότητα. Μπορεί να μην είναι η αποδεκτή στάση, να είναι μια ατομική λύση σε ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα, ωστόσο δεν παύει να έχει ως αιτία την ταξική δομή της κοινωνίας και την εκμετάλλευση. Κανένας λαός δεν είναι εγκληματίας, δεν το 'χει στα γονιδια του ή στον χαρακτήρα του. Με την ίδια λογική, αφού διαπράττουν εγκλήματα και «ντόπιοι», τότε όλοι οι Έλληνες είναι κλέφτες και εγκληματίες. Κάτι που βέβαια δεν στέκει λογικά και εμπειρικά.

Επίσης λένε ότι «οι μετανάστες μας παίρνουν τις δουλειές». Όμως ούτε αυτό ισχύει, αφού είναι γνωστό ότι οι μετανάστες απασχολούνται σε δουλειές που απεχθάνονται οι Έλληνες. Αν όμως η ανεργία ήταν το ίδιο υψηλή και αντί για μετανάστες ζούσαν στη χώρα άλλα δύο επιπλέον εκατομμύρια «ντόπιοι», τότε θα λέγαμε πάλι ότι δεν χωράνε; Ή θα απαιτούσαμε να αλλάξει το κοινωνικό και οικονομικό σύστημα για να είναι πιο δίκαιο και να εξασφαλίζει αξιοπρεπή ζωή για όλους; Να και πάλι που καταλήγουμε λοιπόν στο ότι το ζήτημα-πρόβλημα είναι κοινωνικό-οικονομικό.

Ρητορεία και προπαγάνδα: ανοιχτά και καλυμμένα ψέματα

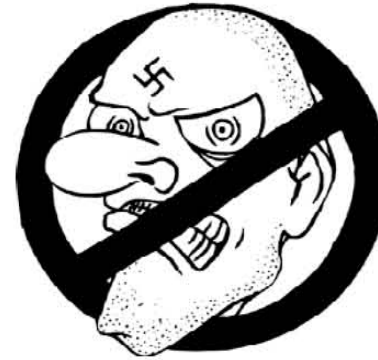
Η φασιστική-ναζιστική έληξη και πειθώ, οφείλεται στην προπαγάνδα και στη ρητορεία. Η ρητορεία στηρίζεται σε λόγια εντυπωσιασμού, σε κινήσεις του σώματος και χειρονομίες που μαγνητίζουν τον ευκολόπιστο ακροατή-θεατή, στο έντονο συναίσθημα και όχι στα πραγματικά γεγονότα, όχι τόσο στα επιχειρήματα και στη λογική όσο σε μια προκατάληψη ή ένα ψέμα το οποίο μετά ίσως αναπτύσσεται και με επιχειρήματα. Αυτό όμως είναι παραβίαση και στρέβλωση των κανόνων του συλλογισμού και της λογικής. Είναι εργαλειώδης λογική, ένα καλυμμένο ψέμα. Εσύ, ως πρόσωπο, αναλαμβάνεις την ευθύνη να κρίνεις ψύχραιμα και λογικά αυτά που σου λέει ο ρήτορας-προπαγανδιστής και ο προσηλυτισμένος ή δέχεται άκριτα και εύκολα τα λόγια των άλλων; Ερευνάς μόνο σου την ιστορία, διασταυρώνεις διαφορετικές πηγές γεγονότων και απόψεις-γνώσεις-θεωρίες;

Ο φασισμός-ναζισμός (μαζί με τον ρατσισμό-αντισημιτισμό) είναι ότι πιο σκοτεινό υπάρχει αποθηκευμένο-χαραγμένο στο συλλογικό ασυνείδητο του ανθρώπου, από τα βάθη της ιστορίας του. Το πιο βάρβαρο, ακατέργαστο υλικό που είχε σαν κληρονομιά στα πρώτα βήματά του πάνω στη γη και ακόμα παραπέρα: ό,τι πιο ανορθολογικό, ενστικτώδες και αβυσσαλέο υπάρχει βαθιά χωμένο στη μνήμη και την ψυχή του: φόβος για στιδήποτε δεν γνωρίζει, του φαίνεται διαφορετικό και ούτε και θέλει να μάθει, να κατανοήσει. Και τελικά συμπεριφέρεται επιθετικά, με μίσος και καταστροφική μανία εναντίον του. Ακατέργαστα λοιπόν ένστικτα, φόβοι και ορμώδη (ασυνείδητες ορμές). Και να που τώρα, όπως και πριν μισό αιώνα, βγαίνει και πάλι από τον βούρκο της ιστορίας.

Ο φανατισμός, το μίσος, ο φόβος, το κατώτερο συναίσθημα, μπλοκάρουν τη σκέψη, την ανώτερη νοητική και συναισθηματική λειτουργία του ανθρώπου. Και αυτό συμβαίνει κατά κανόνα σε ανθρώπους που νιώθουν κατώτεροι, είναι φοβισμένοι, δεν έχουν κριτική σκέψη (ή δεν τους την έμαθε κανείς). Βρίσκουν κάτω από την «αγκαλιά» του ηγέτη-αρχηγού, την ταυτότητα της ομάδας, την ασφάλεια και τη σιγουριά, τη δύναμη που νιώθουν ότι δεν έχουν. Δεν λειτουργούν ως ανεξάρτητες και ελεύθερες προσωπικότητες, αλλά κάτω από τις εντολές και τα διδάγματα-ιδέες του αρχηγού. Δεν έχουν αυτοπεποίθηση, παρά μόνο κάτω από την ομπρέλα και τη στήριξη του αρχηγού-φύρερ. Ο αυταρχισμός, ο μιλιταρισμός (αξία του πολέμου και

του στρατού), ο ολοκληρωτισμός είναι οι αξίες του φασισμού-ναζισμού. Η ομοιομορφία, η ρομποτοποίηση, η λειτουργία της ομάδας σαν μηχανής, όλα αυτά είναι «αξίες» και γνωρίσματα που «ταιριάζουν σε κοπάδια» και όχι σε ελεύθερους και σκεπτόμενους ανθρώπους. Και όπως μας λέει η φιλοσοφία, από την αρχαιότητα ακόμα, ο άνθρωπος είναι ον έλλογο με συνείδηση, δηλαδή με ελευθερία και ορθό λόγο. Διαφορετικά δεν είναι αληθινά άνθρωπος, δηλαδή πραγματωμένος και ολοκληρωμένος άνθρωπος.

Τι σκέφτεσαι λοιπόν εσύ για όλα αυτά;

Ο φασισμός, όσο και αν προβάλλεται επιδέξια ως μόδα και αντίδραση στην πεζή πραγματικότητα (ως αντικομορμισμός) στην ουσία είναι η αποθώωση της ομοιομορφίας και του κομορμισμού. Οδηγεί στην πλήρη υποταγή του ανθρώπου στην ομάδα, στη λατρεία της μάζας. Όμως η μάζα, ο καθημερινός άνθρωπος, ο κόσμος λειτουργεί με την κοινή λογική που κατά κανόνα σφάλλει. Οι πολλοί δεν έχουν πάντα δίκιο, έστω και αν σε μια εποχή φαίνεται σε όλους κάτι σωστό. Ας πάρουμε για παράδειγμα τον Γαλλισμό: όλοι στην εποχή του πίστευαν ότι ο ήλιος κινείται γύρω από τη γη. Ποιος όμως είχε δίκιο; Οι πολλοί ή ο ένας;

Μια αναλήθεια, ένα μεγάλο ψέμα του ρατσισμού (η άλλη πτυχή του ναζισμού-φασισμού), είναι ο μύθος περί ανώτερων και κατώτερων ανθρώπων, ανάλογα με το έθνος ή τη φυλή. Εκτός όμως από το ότι το έθνος ή η φυλή είναι έννοιες που είναι κατασκευές της ιδεολογίας (μέσω της γλώσσας, η οποία όταν χρησιμοποιείται κατάλληλα είναι το όχημα-εργαλείο της ιδεολογίας), ο ίδιος ο άνθρωπος ως ον είναι καθολικό-οικουμενικό ή, καλύτερα, συμπαντικό. Είναι μια κοσμολογική κατηγορία, μια αδιάσπαστη ενότητα. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι, παρά τις επιφανειακές ή οπτικές διαφορές τους, παρά τους πολλούς πολιτισμούς, έχουν σημαντικές ομοιότητες που τους καθιστούν *ένα και το αυτό γένος-μία ουσία*.

Εξάλλου, μαθαίνουμε από τη σύγχρονη φυσική ότι οι *όλοι οι άνθρωποι επικοινωνούν μεταξύ τους συνεχώς*, ανταλλάσσοντας ενέργεια και σωματίδια, επηρεάζοντας ο ένας τον άλλον. Δεν υπάρχει καμιά επιστημονική γνώση που να μας υποδεικνύει ότι οι άνθρωποι διαφέρουν βιολογικά μεταξύ τους. Δεν υπάρχει κάτι που να διαφοροποιεί τους ανθρώπους και που να μεταφέρεται μέσω του DNA, το οποίο είναι πανομοιότυπο σε όλους τους ανθρώπους. Κάτω από το δέρμα, είμαστε όλοι φτιαγμένοι από τα ίδια υλικά.